

NYITRAMEGYEI SZEMLE

POLITIKAI, TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Megjelen vasárnaponként.

Előfizetési árak: Egész évre 5 frt, félévre 2 frt 50 kr, negyed évre 1 frt 25 kr. — Községeknek, körjegyzőknek és tanítóknak 4 frt. **Egyes szám ára 10 kr.**

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

Dr. Tóth János.

Társ szerkesztő: Dr. Dudek János.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Papnevelde-utca 9. szám.

Hirdetési árak: Egy háromhasábos petitsor ára bélyegen kívül 8 kr. Többszöri közlésnél árkedezmény.

Hivatalos hirdetések 100 szögig 2 frt 30 kr. minden további megkezdett 100 szó után 1 frttal több.

Nyitra megye közéleté.

A Bánffy-rendszer bukása a dolog természeténél fogva a nyitrai vármegye-házán idézett elő változást, de amint látuk, az eddig csak abban nyilvánult, hogy fegyverszünet állott be, a harci kedv továbbra is megmaradt.

Már a választók összeírására kiküldött bizottságok megalakításánál láttuk, s az a számbokrélthi választásnál is ismétlődött, hogy a megyei klikk az ügyek vezetésébe másnak, mint régi kipróbált — az ellenzéki felfogás szerint, a választási ügyekben kompromittált — embereinek befolyást nem enged. De ennek dacára nagy csapás érte el őket. Négy ezerrel szaporodott meg egyszerre a választók száma. Azt senki sem hiszi, hogy Nyitraország területe egy év alatt négyezer urbéri negyedekkel meggyarapodott, avagy hogy ezen nagy terület a földből nőtt ki; nyilvánvaló tehát, hogy a Bánffy-uralom alatt valami rossz szemüveget használtak, s azért nem látták azokat az ez idén fölfedezett telkeket.

Bármennyire itéli el ezen egy adat a megye vezetésében azelőtt uralkodott szellemet, a megye vezetői még sem okultak rajta. Régi szövetségeseik, a kiket az egyházpolitikai mozgalmakban a néppárt

ellen harcba vezettek, a tót lutheránusok mozogni kezdtek. A Vágújhelyen megtartott előértekezleten népgyűlések tartását határozták el.

Másutt tartottak is néhányat, de Nyitra megyében a régi Bach-korszakbeli s a Bánffy-éra alatt a lomtárból elővett ágyúval mentek neki ezen mozgalomnak: betiltották a népgyűléseket, azt hívták, hogy a politikai eszmék terjedését s közlését ez által megakadályozhatják.

A felvidéki katolikusoknak semmi közük a lutheránus tót lelkészek, ügyvédek, orvosok által vezetett ezen mozgalomhoz, minket tehát az, hogy megtartják e ók a népgyűlést Ó-Turán, avagy Vágújhelyen, közvetlenül nem érdekel. De sérelmet látunk a népgyűlések betiltásában. Hiszen a törvény korlátain belül mindenkinek jogában áll véleményét nyilvánosan megmondani. S ha a törvény ellen vét, oszlassa fel a hatóság a gyűlést, van hozzá elég hatalma, sőt ha valaki a haza egysége, vagy bármely törvényes rend ellen izgat: tartóztassa le irtalmatlanul, mutassa meg százak, ezrek előtt, hogy a magyar állam elég hatalmas arra, hogy minden törvényteleniséget megtoroljon.

De hát Nyitrán kényelmesebb dolgokat tartják a betiltást. Ócska ágyujok ez

egyszer hátulról sült el, mert a belügy-miniszter, azaz maga Széll Kálmán a főszolgabíró és az alispán által betiltott ó-turái népgyűlésnek megtartását megengedte, s ezzel elítélte a Nyitrán divó felfogást.

Mi a lutheránus tótok által inszenzált mozgalom nem becsüljük túl. A katolikus tótok sokkal nagyobb számmal vannak, s ha itt-ott talán akad egy-két katolikus, a kit talán a programba felvett revízió a mozgalomban való részvételre indít, az csak jóhiszemű tévedésnek tulajdonítható; mert valamint 1848-ban Hurban tábortól hiányoztak a katolikus tótok, s hozzá nem járultak akkor sem a szakolcai tót-cseh barátkozáshoz s a Miaván proklamált tót függetlenséghez, hanem hű fia maradtak az ezeréves hazának, époly hívek maradnak továbbra is.

Csak hogy ha valamely katolikus pap beszél tótul, vagy pláne hiveinek okulására valami tót füzetkét ír, azt már a liberális urak azonnal panszlávnak híresztelik. Már pedig a katolikus pap jól tudja, hogy valamint a latin egyházi nyelv nem árt az anyanyelvnek, azt el nem nyomja, épügy vagyunk a magyar hivatalos nyelvvel, melyre mint a honnak összes nemzetiségeit összekötő kapcsolatra van szükségünk.

A katolikus tótok szívesen tanulják

A „NYITRAMEGYEI SZEMLE” TÁRCÁJA.

Az éjfél nap hazájából.

Írta: dr. Batthyány Vilmos gróf.

(Vége)

Hajónk lassan haladt előre, hogy a szemben lévő Fugló szigetet — mely a Fuglósundot a szabadtengertől elválasztja — el ne hagyjuk. Az egész éjszaki uton itt látni a legszebb éjfél napos tájképet, de e kép úgy nyerhet csak szépségében, ha a sziget egy bizonyos pontja előtt áll a hajó, ezt tehát elmulasztani nagy hiba és figyelmetlenség volna a hajóskapitány részéről, hisz a hajón mindenki e pillanatra vár türelmetlenül. Csakugyan a nap a szakadozott hegyű szigetet ormaira mintegy támaszkodva, a hegyes csoktűzes megvilágítása, s éles árnyék alakulások, az egész vidék arktikus jellege mellett oly megkapó szép képet alkot, hogy a Nordcapról nézve sem hatásosabb az éjfél nap. — Mig a természet ezen szépségeivel betelni alig tudtunk, hajónk gyorsítva menetét a szabad tengerre ér. A társaság mindig gyerebb lett a fedélzeten, az arcok mindig halaványabbak, — a tenger haragját a

legtöbbször megsínylették. Neptun megkövetelte ismét megillető áldozatát.

Mínt hogy a tengeri betegségtől meg voltam kímelve, alkalmam volt a sötét, fehér fodros hullámok játékában, majd hajónkkal vívott küzdelemben gyönyörködni. — Nem így érezte magát közel hozzám, egy különben igen magára tartós nő; — ott támaszkodott a hajó parkányzatán, jajgatott... egy matróz olajos, piszkos kezével tartotta f jét. Hja! Tenger és hiúság nem férnek el mindig egymás mellett.

Reggel 8 óra tájban Hammerfestbe, a világ legészakibb városába érkezünk. Vasárnap volt, elmentünk az elég csinos, habár nagyon egyszerű kath. templomba, mely, mint minden ház, fából épült. Jelen voltunk a nagymisén, a szürke nének vezetése alatt álló gyermekek éneke áhitatra hangolta a jelenlevőket. Mise után megismerkedtünk az egyik pappal, ki igen érdekesen ecsegett, mely nehézségekkel jár ott a lelképásztorkodás, részint a máshitűek túlsúlya miatt, részint pedig azon körülménynél fogva, hogy a kath. férfiak legnagyobb része mint hajós vagy halász az évnél jó részét távol otthonától minden szentség és vallási oktatás nélkül tölti. A plébániák inkább misszió állomások, honnét időszakonként bejárják az egész vidéket és a távolabbi szigete-

ket. A városka maga csendes, környéke regényes, de kopár, fákat már hiába keresünk, csupán csak egy kis mohos legelő az, a minek a zord égalj még megkegyelmez. Közvetlen a házak mögött egy meredek hegyoldal emelkedik fel, mely alig lesz 100—150 méternél magasabb, mégis midőn felmentünk, hogy a szép kilátást élvezzük, havat kellett taposni — júliusban. Feltűnt az utcákon a sok villamos lámpa; megvan ennek is az értelme. Ugyanis míg nyáron át 3—4 hónapig nem nyugszik le ott a nap, és így folytonos nappaljuk van, addig télen át két hónapnál tovább tart az éj, és akkor a villamos fény adja meg a legszükségesebb világosságot. Egy érdekes megfigyelést tehetünk még: minthogy a házak kizárólag csak fából épültek, a tűzveszély is nagy, ennek következtében a lámpáikat sok helyen nem a szobában tartják, hanem egy vastartóban az ablakon kívül, honnét reflektorokkal világítatják meg a szoba belseje. Hasonlóképp alkalmaznak az ablakon kívül tükrölemzeket, hogy az utcán történendőket láthassák a nélkül, hogy az ablakot ki kellene nyitni és a szoba kihűlné.

Délután elhagytuk Hammerfestet, hogy másnap, már visszautazóban, rövid időre ismét megálljunk. Egyformán kopár, de alakulásukban változó szépségű szigetek közt haladtunk tovább

meg a magyar nyelvet, nem féltik tőle anyanyelvöket.

Már most mit kellene hinnünk, hogy a megye vezetése kinek nyújtson béke jobbot? Ugy-e mindenki azt mondandó: a katolikus papságnak s híveinek. Csak hogy éppen az ellenkezőjét látjuk. A katolikus papságot nem csak a megyeházán, hanem még a társadalmi életben is törekedtek elnyomni.

Vegyük csak például a legnagyobb társadalmi egyesületet, a Fmkét. Nem úgy járnak-e el ott is évek óta épügy, mint a vármegyeházán? A vezetés kizárólag a közigazgatási tisztviselők kezében van, s azt inkább politikai érdemek szerzésére használták fel, mintsem a valódi cél elérésére, de azért haragudtak, ha valaki azt merté mondani, hogy a Fmke politizál. A Fmkének valódi célja az volna, hogy a felvidéken összetartsa, s fejlessze a magyar társadalmat. A katolikus papság, habár nagyobb részének tót az anyanyelve, ez ellen állást nem foglal; mert abban semmi veszélyt nem lát. S nem éppen a katolikus papság volt az, mely ellen a Fmke bölcs vezetése annak idején emlékiratot nyújtott be a kultuszminiszterhez.

Itt a felvidéken úgy a társadalmi téren, valamint a politikában a katolikus papság fontos s nagy tényező, de mégis mindig ennek törekvéseit törekedtek elnyomni, holott e nélkül célt seholy érne nem fognak. A katolikus papság s az őket követő hívek nem kérik, s nem keresik a megye vezetőinek kegyét. De nem utasítják el a béke jobbot, ha a békekötés sérelmet nem hoz az egyháza, s ha hasznára volna a közérdeknek, annak a derék, de szegény tót népnek.

Ne várjon a katolikusoktól senki politikai kapitulációt, mert elveiket feladni nem fogják soha és senki kedvéért, hanem a közérdek javára szívesen működnek közre. Ha a megye vezetői akár a

politikai, akár a társadalmi téren célt érne akarnak, engedjék át a kath. papságnak a közéletben azon működési teret, mely őket megilleti. Ne nézzenek arra, vajjon néppártiak-e, vagy sem, sőt ne is kívánják, hogy elveiket megtagadják, hiszen utolsó pap volna az, a ki ezt megtenné. Hiszen nem csak a liberális táborban lehet a hazát szolgálni s a nép javát előmozdítani.

Okuljanak a megye vezetői a választási jegyzékek és a miniszteri rendelettel kapott leckén, változtassák meg a megyeházán az eddig divott szellemet, s hozzák be teljes érvényében a törvényt, jog és igazság uralmát, s majd meglátják, hogy az eddig folyton elnyomott s mellőzött papság, ha elveit fel sem adja, hasznos szolgálatokat fog tenni a megye eddig pangó közéletének felvirágoztatásában. G.

A keresztény egyesületek.

Hogy a római egyházfi levelének igéi nem a pusztában kiáltónak szavaképp hangzottak el, mutatja az az örvendős társadalmi mozgalom, mely nálunk is az egyesületi élet szervezésében minden oldalon megindult. Van rá mód, hogy a keresztény elveket érvényesítsük. Azoknak érvényesítése pedig a társadalom bajainak gyógyítása is.

Nem politikai, hanem társadalmi, határozottan keresztény irányú egyesületeket szövetkezeteket értek. Ezek szervezéséről, létesítéséről kell gondoskodnunk, mert ez a legalkalmasabb mód arra, hogy a keresztény öntudatot a világiakban is felébresszük, hogy a kereszténység élő tagjainak érezzék magukat ők is, másrészt az anyagi jólét előmozdításának céljából.

Ha Francia- és Németországot tekintjük, ott a társadalmi állapotok felforgatását, emitt azok mintaképpét észleljük. S ha egyrészt a bajok, másrészt a virágzó társadalmi állapot kútforrását nézzük, megtaláljuk azt a papságban.

A méltán büszke s hatalmas Németország papsága megértette korunk jelszavát: „Átlépve a templom küszöbét, mentünk meg a társadalmat, orvosoljuk a társadalmi bajokat.“ A XIX. század alkonyán megértette a XX. század uralkodó esz-

mét, a szocializmust és az egész vonalon kiadta a jelszót: *egyesüljünk minden téren.*

A német kath. papság átlátta, hogy az egyházi társulatok (egyesületek), mint pl. rózsafüzér-társulat, Jézus sz. Szíve társulata stb. csak részben gyógyítják a lelki betegeket, de jó részük pusztul és vész, mert azoknak hiába prédikálunk, azokat csak az anyakönyv valja keresztényeknek. Azok megmentésére, meghódítására *ki kell mennünk a társadalomba*, ott hozni őket össze, ott győzni meg őket nemes intenciókról s megnyerni őket a katholicizmusnak. Így hozták össze az értelmiség, a közép- és a néposztály magára hagyatott ezreit kiváltkép kath. körökben, legényegyesületekben, fogyasztási szövetkezetekben és hitelszövetkezetekben. És ez uton teremtették meg azt a hiteős, ügybuzgó, harcias katholicizmust, a melyet látni kell, mert azt toll leírni alig képes. Ott a társadalom egyik főtényezője a kath. pap, az általa alapított, vagy vezetett egyesületek révén.

Franciaországban még mindig divik az a jelszó, a mely 3—4 év előtt még nálunk is közkedveltségnek örvendett s örvend egyeseknél még ma is: a pap arra való, hogy kereszteljen, prédikáljon, temessen stb., de ne foglalkozzék fogy. szövetkezetek, hitelszövetkezetek, legényegyesületek, temetkezési egyletekkel s kaszinókkal. Egy szóval szorítsuk a papot a templomra, s ne vigyük be munkálkodása főterére, a társadalomba. Pedig ezek nélkül nem lehet csinálni keresztény politikát, mert hiányzik ennek az alapja a társadalomban. Nagyon helyesen jelezte tehát egy alkalommal Windthorst Lajos a francia társadalmi bajok kútforrását és a hitélet pusztulásának gyökerét e szavakkal: „Van a francia társadalomban pap és még sincs papja a társadalomnak, hiányzik belőle.“

Legyen hát papja Magyarországon a katolikus társadalomnak, annak minden osztályának, úgy a felső tízezernek, mint a legalsóknak. Pap, igazi modern értelemben vett pap, a ki megmutatja az ég felé vivő utat, de rámutat a földi helyes útra is.

Keresztény társadalmat napjainkban csak egyesületek révén lehet teremteni. Ezek közt legfontosabbak a kath. körök. Céljuk a vallásosság ápolása, a kath. öntudat felébresztése és ébren tartása. Erre az eszközök jó könyvek és lapok olvasása, felolvasások tartása, egymásnak buzdítása keresztény irányú családi és társadalmi életre. De e körök kellemes otthont is nyújtanak a tagoknak.

Nem kisebb fontosságuk a *legényegyesületek* is.

éjszának. Utközben a Stappane-sziget kelti fel leginkább a figyelmet, melyet általában „madárhegy“ néven ismernek. Egy meredek, számos hasadékkal és párkányoszerű alakulásokkal ellátott sziklafal ez, melyen a madarak, de főleg az alkák és sirlályok, ezrei és milliói tanyáznak. Avégből, hogy felzavarják őket, rendszeren 1—2 ágyulóvést sütnék el a szikla irányában. Dacára annak, hogy e madarak az ilyen mindinkább gyakoribb ijesztetésekhez hozzászoktak ugyanarra, hogy nagy része helyéből meg sem mozdul, mégis meglepő óriási azoknak száma, melyek ujjogva a levegőbe szállnak. Csakugyan — előzőleg magam sem akartam elhinni, midőn olvastam és hallottam, — a háttérben lévő sötét sziklák által elősegítve a hatást, úgy tűnik fel az a megszámlálhatlan madár messziről, mintha havazna.

Este 11 óra tájban érkezünk meg utazásunk végcéljához, a Nordcapra. Már messziről volt látható a sötét, csaknem fekete sziklahegy, mely habár csak 300 méter magasságra emelkedik ki a tengerből, mégis meredek falával, a jege tenger gyakori, itt félelmetes viharaitól kivájt hasadékaival, kiálló, szakgatott sziklaeikeivel óriásnak látszik. A hegyen hirtelen támadt ködnek dacára is, vagy 40-en megkísérelték a hajó legénységétől kalauzolva, a Nordcapra felmenni,

de ha jól emlékszem, ahig 10-en értek fel, a többiek a nagy hó miatt ki nem bírva a nagy megérőltetést, visszafordultak. Az éjfélit napot a hajóról igen szépen lehetett látni, míg azok, kik felmentek a hegyre, állításuk szerint ettől megletek fosztva a sűrű köd miatt. „Éjjeli“ 1 órakor tőkehalakra halásztunk és rövid idő alatt 18—20 darabot sikerült fognunk. 2 óra tájban megindult a hajó délnek, — visszautaztunk ismét. Elhagytuk az éjszaki fokot, a szakadozott, foszlányos köd különös komorságot kölcsönözött a sötét szikláknak. A gőzgép sebesebben prűszkolt, hajónk gyorsabban haladt; — Európának legéjszakai csucsát már csak távolból láttuk, — eltűnt, de felejthetetlen emléket vésett mindegyikünk emlékezetébe.

Ugyanaznap Hammerfestben való rövid megállás után, elhaladva a Maur- és Róth-Sundon a Lyngenfjordban fekvő Lyngeneid, néhány házból álló kis községhez értünk, honnét egy lapptáborba tettünk kirándulást. Szegény lappok; ők, kik egykoron az egész félsziget urai voltak, — most olyanok akár nálunk a vándorcigányok. Kiveszöben vannak, nyomoruságban tengetik életüket, összes gazdaságuk az a néhány száz írámszarvas, melyet magukkal hajtának.

A Lyngenfjord a maga nemében párját rit-

kító, egyike a legszebb, legérdekesebb fjordoknak. A közel látható hómezők, a hegyek alakulásai festőiek. De legjobban jellemzi a tájat, ha megemlítem, hogy a Lyngeneid-től a Fuglósund kezdetéig terjedő ahig 2 órai hajózás alatt csak a nyugati parton emelkedő hegyláncon nem kevesebb mint 11 gletschert láthatni, melyek majdnem mindegyike közel a tenger színéig hatol le.

Mégis visszautazásunkban határozottan a legszebb volt, a Lofotokban tett kirándulásunk.

Hindöt, a Lofotok legnagyobb szigetét, délről megkerülve a Raftsundba értünk, melynek java részén végighajóztunk. Oly keskeny tengerszoros ez, hogy a legtöbb helyen nagyobb hajók meg sem fordulhatnak, mindkét oldalról a legvadregényesebb, többnyire hóborította hegyektől van szegélyezve. Nagyobb még a hatás, midőn a hajó a Froidfjordba kanyarodik, mintha az óriás sziklafalon egy nagy kaput nyitottak volna ketté választva a hegyet, ahig hogy elfér az óvatossan járó hajó. Jobbról is, balról is égbe meredező falak, melyek mintegy összezárkózni látszanak a magasban, másrészt meg mintha leakarnának zuhanni, hogy a közéjük toladott tengert határába visszaszorítsák.

Csendesen, nesztelenül halad a hajó, míg a Fjord végeig ér, mely egy kis hegytőhöz hason-

Az iparoslegény manapság már nem tartozik mestere családjához, teljesen magára van hagyatva. Csoda-e, ha a könnyelmű ifjú, nem lévén vezetője, csak félrevezetője, szórakozás-keresés közben a csábításoknak áldozatul esik, esontvelőkig megromlik s örömmel fordul a szocializmus tanai felé, melyek egy kényelmes, gondatlan jövő reményét ébresztik fel benne. Epen azért kell, hogy nagy gondot fordítsunk arra, hogy ez intézményt pártfogoljuk, a hol megvan, működését még életrevalóbbá tegyük, a hol nincs, ott pedig szervezzük. Úgy cselekedjünk, mint Kölnben, a hol a legényegyletek anyaházának rengeteg palotája van, a melyet maga Kolping alapított s a hol 2500—3000 legénnyel mindig foglalkozik egy a kölni érsektől arra kirendelt fiatal pap. Ha Magyarországon annyi legényegylet alakulna, a mennyire szükség van, s ha minden lelkész ott, a hol lehet, egy-egy újabb Szabóky lenne, akkor józan gondolkodásu, katolikus érzésű iparososztály támad, a melyet nem tud a szocializmus vörös zászlója megzavarni.

De más célja is van a kath. egyesületeknek, *ker. embertársaink anyagi érdekeit előmozdítják.* Ez az igazi keresztény szociális működés, melynek alapja a ker. vallásban gyökeredzik. A szentek, kik remete-ruhában jártak, kik mindenüket a szegényeknek adták, igazi értelemben vett szocialisták voltak.

Ezen szövetkezetek a *ker. fogyasztási szövetkezetek.* Ezek célja odahatni, hogy az emberek a szemérmetlen üzérkedés által meg ne ejtessenek, ki ne fosztassanak. Kedvezőbbekké teszik a vásárlók gazdasági viszonyait, mert a fogyasztási cikkek beszerzésénél jelentékeny megtakarítást tesznek lehetővé. Félreeső helyeken, hol kevés a kereskedő, kénytelen a közönség a cikkekért a kívánt árt megadni, bármily magas legyen is az, és kénytelen akárhányszor hamisított árut valódi gyanánt megvenni.

Ennek elejét veszi a ker. fogy. szövetkezet, ez csak megszabott árt kérhet az áruért és csak a címnek megfelelő árut tart raktáron, ha vannak utánzások, azokat ilyeneknek is adja el. Hozzá tesszük még, hogy kimérésnél a vevő teljes mértéket kap, a család ki van zárva. A vevők tehát az árut hamisítatlan minőségben és megfelelő mennyiségben kapják. Olyan vidékeken, hol a lakosság több mint hat hónapon át évről-évre kenyeret vesz, s így százszázakat ad a kereskedőknek, kik ha nem keresztények, mint a Felvidéken, s így maguk szabják az árakat. Ilyen vidéken a ker. fogyaszt. szövetkezet a nép igazi mentődeszkája, mert ezentúl az diktálja az ára-

kat s így ezeket takarít meg a keresztényeknek. A fogy. szövetkezetek tehát olcsó, megfelelő mértékű és hamisítatlan árut ad s ezeket takarít meg, különösen nagyobb forgalmú helyeken. E néhány szóból is látható, mily hasznos intézmény a ker. fogyasztási szövetkezet. *Benyács I.*

Levelezés.

Mocsonok, 1899. aug. 6.

Tisztelt Szerkesztő úr!

Az Isten házáért való buzgólkodás, a lelkipásztor tevékenységének s a hívő nép hiteletének fokmérője. Ez oly szép leandületet nyert Nyitra környékén s most Mocsonokon is megtermette gyümölcsét. A több mint negyedszázad óta az enyészetnek oly elijesztő képét mutató Szent-Kereszt-kápolna színében megváltozott, megdicsőült: talán az Úr színeváltozásának ünnepe is nem ok nélkül lett a beszenteles napjaul megválasztva.

Az ékesen restaurált kápolnát a püspök ur ő méltóságának megbízásából és fölhatalmazásából dr. Bartossik Antal plebános szép papi segédlettel a hívek ezreinek ajtatoskodása mellett szentelte be; feltűnést keltett a szomszéd Úrményből ez alkalomra ide zarándokolt, fehérbe öltözöt Mária-gyermekeknek szép sora, mely a nyitrai urnapi körmenet Mária-gyermekére emlékeztetett.

A megáldás lélekemelő szertartásainak és az ünnepélyes szent misének befejeztével a plebános a többi közt röviden előadta a renoválás immár sikerült nagy művét, szívből fakadó hálaát és hódoló köszönetét rebegve kegyelmes főpásztorunknak, Bende Imre nyitrai megyés püspök ur ő méltóságának, a ki főpásztori buzgóságának egész melegével, bőkezűségével az Isten e szentélyének befödése, új toronnyal való ellátása, s az egész épületnek kívül-belül való alapos kitaroztatása által újabb hálára kötelezte le magának Mocsonok és Királyi testvérközségek kath. hiveit.

Haladatos szívvvel emlékezett meg azon nyitrai urakról is, a kik a kápolna belső berendezéséhez oly szép összeggel járultak; nevezetesen dr. Bobok József apátkanonok 100 frt, Markovics János kispapnöveldei kormányzó 10 frt, Bohunka Géza püspöki ügyész 10 frt, Kutvaszer István nagyobb papnövelde alkormányzója 6 frt, Skoluda Lajos lelkiigazgató 2 frt és Német István prefektus 2 frt, továbbá dr. Franciszy Lajos, Belák József és Turzó Ferenc urakról, kik szent miséket vállaltak el e kápolna javára.

Meleg hála illeti meg Mocsonok és Királyi községek katolikus hiveit, kiknek lelkesedése e kápolna iránt valóban dicséretre méltó, mert nemcsak kézi munka és szükséges fuvar megadásában mintegy versenyre keltek egymással, de önként felajánlott filléreikkel is buzgólkodtak hozzájárulni a belső berendezés és díszítés költségeihez. *Egy jelenvolt.*

Vágbeszterce, 1899. aug. 14.

Tisztelt Szerkesztő úr!

Miután több lapban de különösen a „Nyitra-megyei Szemlé”-ben rosszaló említés tétetett azon eljárásom felett, melyet én az itt Vágbesztercén f. évi augusztus hó 1-én tartott néppárti értekezlet alkalmából tanusítottam, — kötelességemnek tartom nyilatkozni s az esetet az igazsághoz híven itt röviden vázolni:

Folyó évi július hó 31-én itt Vágbesztercén és környéken el volt tejedve azon általános hír, hogy a vágbesztercei vendéglőben augusztus hó 1-én ismeretlen tárgyú gyűlés fog tartatni, én személyesen utána járván a dolognak, meggyőződtem, hogy a helybeli plebános ur csakugyan ezen fogadóban a 8. számú termet a gyűlés céljaira biztosította, — én tehát ezen értesítések alapján a helybeli plebánoshoz kérdő levelet intéztem s abban kijelentettem, hogy ha gyűlés fog tartatni — mivel az törvényszerűleg bejelentve nincsen — azt be fogom tiltani.

A felszólított plebános ur levelemre rögtön irásbelileg tudomra adta, hogy Zichy Aladár gróf, országgyűlési képviselő, elnöklété alatt nem gyűlést hanem értekezletet fog tartani, én ezen levél elolvasása után az ügyet részemről befejezettek tekintvén, a volt főispán iránt táplált nagy tisztelet s hálám nyilvánítása végett Trencsénbe távoztam. Csekélységem szerint fennebb ecsetelt eljárásom nem jogtalan, — hanem csakis kötelességszerűnek állítható.

Végre ünnepélyesen kijelentem, hogy úgy plebánia, mint a szállodába kém gyanánt vagy akár milyen más célból senkit ki nem rendeltem s nem is bízam meg.

Tudva azt, hogy mindenki a maga módja és belátása szerint szokott eljárni, az én személyemet sértő kifakadásokra nem reflektálok.

Ezek után kérésem oda járul, hogy ezen ünnepélyes nyilatkozatomat becses lapjának hasábjába befogadni s annak ott tért szorítani szíveskednék.

A tisztelt szerkesztő urnak alázatos szolgálója

Baross Károly,
jár, főszolgabíró.

lt, a legvadabb tájéktól környezve. Két tájtétköz, bő vízesés táplálja itt a tengert, mintegy a szárazföld béke ajándéka a tengernek. Az égbe nyúló hegyesücsök között ott nyugszik felettünk egy széles kékesszínben játszó gletscher. A „vízbe merített Tátrának” mondják e hegyeket, melyek a tavasszal 20—30,000 halásztól látogatott tengert, a széles Vestfjordot ölelik át. Nem hagyhatok itt egy körülményt szó nélkül, mely reám nem volt hatás nélkül: Február és március hónapokban, midőn kiváltképen a heringek nagy rajokban találhatók itt a Lofotok között, a kenyérkereset, a megelhetés roppant számban vonja ide a halászsokat messze vidékekről. De ugyan ezen időben nem egyszer bősztik fel a tenger hullámain az éjszakáról jövő erős viharok. Hányan eveztek oda biztos révből s ott letek halálukat! Minden norvég hajós, halásznak ott van az oldalán az erős pengeű egyenes kése, melylyel mindennapi kenyerét szeli, mely minden foglalatosságban segédeszköze, ez az, mely halálában hirmondója marad. A mint a sajka roncokba tör, a hajótöröttek késeit a hajócska legszilárdabb darabjába, a gerincfába ütök és abba kapaszkodnak, míg erejük kifogyva elmerülnek természet adta sírjukba. Ha később a tenger árja egy ilyen gerincfát — mely a korhadással legtovább dacol — a partra vet,

a megtalálója a késekből — melyeknek egyik-másikába volt tulajdonosának neve van vésvé — megtudja, hogy kik, hogy hányan veszték el.

Már vagy két három óráig hajóztunk Norvégia legszeleesebb fjordján az említett Vestfjordon át; a Lofotok szürkűlő hegyei már alig látszóttak, egyszerre megdördült az ágyú, utazásunkon az ötödik az utolsó, éjfél napot üdvözölte. Ma is felhúzták az összes zászlókat, minden ugy volt mint eddig mindennap, csak a kedélyeken történt valami változás, — talán sajnálták, hogy el kell hagyni azon tájat, hol a sötét éjszakát az amúgy is egyhangú hideg téli napok idejére száműzték? . . . Mintha az ég megakarna vigasztalni! A különben tiszta égboltozaton egy hosszú sűrű felhő húzódott végig, e mögé került fokozatosan a nap, a felhő ködös szakadásait élénken megvilágítva. Eleinte egy sorban 4, majd 8 vöröspiros tüzet lehetett látni, ezek lassan egymásba olvadtak, az egész város tűnt fel, mintha ott a magasban egy egész város lángokban állana. Festői volt különösen az, hogy e képet csfokos másával a tenger vízében lehetett látni.

Mi természetesebb, hogy midőn ép éjjel voltak a napnak legérdekesebb fénytünetényei, s mivel a nekünk oly szokatlan éjfél napot tisztán lehetett látni: senki sem akart reggeli 2—3 óra

előtt nyugalomra térni. Kiki a szükséges nyugalomból is megvont egy-két órát, hogy a természet ezen terméketlen de rendkívüli szépségeit láthassa. De egyszersemind mi természetesebb is annál, hogy az ilyenekhez nem szokott test lassan felmondta a szolgálót. Az utolsó és utolsó-előtti nap már alig győztük, a legtöbben a hol leültek, azonnal el is aludtak. A 1/29 órákor tált reggelhez már alig jött valaki, — hiába járták be a pincérek a reggelit jelző hangos csengetéssel a hajót, nem hallgatott arra senki, az ember ereje, idegei túl voltak feszítve, elcsigázva.

Másnap egész csendben, zajtalanul, minden örömjel nélkül, haladtunk át délfelé tartva ismét a sarkkörön, csakis Threnen szigete, mely mint egy óriás jelzőoszlop magaslik ki ép a sarkkörön a tengerből, mutatta, hogy elhagyjuk a Jegestengert. Elhaladtunk a „Syo sotre” (hét nővér) előtt, hét egysorban lévő, egyforma hegyesücs ez. Már csak egy nevezetesség várt reánk, melyet azonban néhány napja éjszaknak utazva, messziről már láttunk; egy a tengerből magasra kiemelkedő sziklahegy ez, melynek közepén egy természetes, elég tágas alagút vezet át, neve: Forghatten.

Csütörtökön, hajózásunk 17-ik napján reggel ismét visszaérkeztünk Trondhjembe, honnét vasúton folytattuk utunkat az ország belsejébe.

A trencsényi főispán beiktatásához.

Alább hozunk egy részletet Osztrólczy Géza, trencsényi főispán beszédéből. Hiszünk, hogy lapunknak sok olvasóját érdekelné fogja. A főispán ur udvarias bókokat mond a kath. klerusnak, amit egy evang. vallású dignitárius részéről hangsúlyozott köszönettel vesszük. Feltűnő különben a szép beszéd egész szövegében, hogy nincs benne említés téve a néppártokról. A trencsényi papság pedig voltaképpen nem mint papság, hanem mint néppárt állott és valószínűleg állani is fog a főispánnal ellentétben. Mint papság ezentúl is őt megillető tisztelettel fog személye előtt meghajolni mindaddig, míg a programjában hangoztatott eszmékhez hű marad: mint néppárt pedig természetesen már most is ellentétes állásponton marad a főispán urral szemben. Ha ő méltósága komolyan megmarad ígérete mellett, úgy ez ellentétes álláspont dacára is úgy a személyes tisztelet, valamint minden más, nem politikai téren való együttműködés a papság részéről biztosítva lesz számára. Vegyen magának példát Széll Kálmánról, kit méltányos eljárása miatt még a néppárt is tisztel. Ne ragaszkodjék csökönyösen Trencsény megye valamennyi kerületéhez, mint Szalavszky. Erje be egygyel, kettővel, a mennyi jogszerűen a körülmények közt megmenthető. Akkor állása is szilárd marad, s tisztelet fogja környezni felülről-alulról. Mert lám Szalavszky megmentette mind a nyolc mandátumot, s mi volt a vége? Elvesztette állását, el a kormány bizalmát, s elvesztette volna a nép tiszteletét, is ha ugyan birta volna valamikor.

A főispán beszédjének a papságra vonatkozó passzusa így hangzik:

En bizon remélem, tisztelt törvhat. Bizottság, hogy az állam és az egyházfelekezetek közötti jó viszony, mely a kettejük közti erők arányának és egyensúlyának megosztásakor és megállapítása alkalmából egy időre megzavartatott, a jövőben ismét azon előbbi morális és mindkét fél érdekében álló barátság fog fejlődni, melynek épen Magyarország oly kimagasló példáját adta a múltban.

Mindenki előtt ismeretes, hogy a róm. kath. egyháznak köszönhetik elődeink, hogy a pogányság és tudatlanság sötétségéből megszabadították s a tudomány és felvilágosodottság fáklyájának vezérelte mellett haladva tovább, a művelt európai államok egyenjogú tagjává avattatott magyar hazánknak. Másrészt azonban hazai történelmünk azt is tanúsítja, hogy a róm. kath. papság a magyar államban oly kiváló állásban részesült és részesül ma is, melyhez hasonló alig van Európában. Fejedelmünk az ország kulturájának és köznevelődésének érdekében tett kiváló, önzetlen szolgálataikért már évszázadok előtt elhalmozták őket földi javakkal s kiváltságokkal. A katolikus klerus tagjai, kiváló közjogi állásukat, — hazánk üdvére — ma is teljes mértékben élvezik s az ezen állásukból folyó jogokat csorbítatlanul gyakorolhatják; kötelességeiket a vallás-erkölcsi nevelés terén buzgón teljesítik, nincs tehát sajátkepen igazi ok arra, hogy a hatalmi erők egyensúlyának megállapításánál az egyház és az állam egymásra féltékenykedjenek, mivel kölcsönösen egymásra vannak utalva, nagy, népboldogító feladataiknak sikeres megoldásában.

A magyar katolikus papság mindig együttértett a magyar nemzettel s annak testéből soha nem vált ki, soha azon hazátlan, (?) internationalis jellegű mely Nyugat-Európában tapasztalható, magára nem öltötte s nagy nemzeti celokra szolgáló anyagi eszközök áldozásában is mindig elől járt. — Úgy ezen, valamint más egyházfelekezeteknek püspökei és papjai, legfényesebb nevű bajnokai a magyar tudományok s törekvések összhangban vannak a nemzet legnemesebb céljaival. Nincs tehát semmi ok a magyar állam részéről sem, hogy a felekezeteknek az állam sorsának intézésébe való tényleges befolyását megszorítsa, vagy a nyugati országok példájára az egyház és állam közti viszonyt lazítására, avagy éppen megbontására törekedjenek, mindaddig, amíg a felekezetek papsága megmarad nemzetinek, mindaddig, amíg a felekezetek eszméinek és ápolója a magyar nemzeti eszmének.

Kiváló kötelességemnek fogom tartani a vallásfelekezetek közti béke és egyetértés fentartását és fejlesztését s ápolni a testvéri jó viszonyt valamennyi vallás hívei közt.

Az egyes felekezetek közötti vetélkedésnek és

féltékenykedésnek ideje már elmúlt s a vallások lelkeszeire egy szebb nemesebb közös hivatás vár: a harc a vallás iránti közöny és hitetlenség ellen, melynek romboló hatását máris érzi a család és a társadalom s érezni fogja az állam is, mert örök igazság, hogy minden államnak támasza s talpköve a tiszta erkölcs, mely igazi vallásosság nélkül nem gyökerezhetik elég mélyen.

Ujdonságok.

Ő Felsege születésnapját városunkban a szokásos módon megünnepezték. Már kora hajnali órákban a köz- és számos magán-épületek zászlódiszt öltöttek. Reggeli 8 órakor a sátor-tábor kápolnája előtt állást foglalt a honvédezzred itt állomásozó két zászlóaljja tábori felszerelésben. Kévs vártatva érkezett Mayer Guido dandárparancsnok, ki miután kivonult csapatok jelentéseit átvette, a be nem osztott tisztekkel a kápolnába vonult, a hol is Aranyossy József honvéd-tábori lelkész misét mondott, a csapatok a mise alatt előírt dísztüzeket adták. A mise után a csapatok díszmenetben elvonultak a dandárnok előtt. — 9 órakor *Bende Imre* püspök, harangok zúgása közt bevonult a vártemplomba, hol fényes segédlet mellett ünnepi hálaistentiszteletet celebrált. A vörös aranysegélyű posztóval bevont padosorokban a megyei, tvszéki és városi stb. tisztviselők foglaltak helyet. — Delben a püspök úr 53 terítékű díszebédet adott, melyen a papságon kívül megjelentek a vármegyeházáról Thuróczy főispán, Kostyál főjegyző (e kettő évök óta először), Pázsiczky József, dr. Gyurky Géza, Craus István képviselő; a városzházáról Rédeky Géza, ifj. Bokross János; a törvényszéktől Mazóly Antal, Horváth József, Rákóczy József, Kubinyi Lajos, Beke p. ú. aligazgató, Pongrácz közjegyző, dr. Bangha István, Unzeitik József, Ronchetti József, Mayer Károly, mérnök, Hradil Ferenc állomásfőnök, Miksz Ferenc postafőnök, Bohunka Géza, Rencz László, Kubinyi Endre, Jakubovich Sandor elemi iskolai igazgató-tanító. A honvéd tisztikarból Mayer Guidó és Balazs György ezredesek, Lorenz Róbert alezredes, Pólya Károly és Sztáray Lajos őrnagyok, Kolák János, Polányi János és Hólek László századosok, dr. Sebők Antal ezredorvos, Szípmiewski Gyula főhadnagy és Orphanides Gusztáv hadnagy. — Az ebéd vége felé Bende Imre püspök úr rövid, de lelkes felkösöntöt mondott az uralkodóra, melyet a társaság álva hallgatott végig.

Személyi hírek. Tombor Jenő, Tombor Kornél nyitrai gyógyszerész polgártársunk fia ki még csak 17 éves, hadnagygyá lón előléptetve a nyitrai honvéd ezrednél — Dr. Fekete Endre megyei aljegyző állásáról lemondott. — Algay Vilmos törvszéki joggyakornok a nyitrai tvszéknél aljegyzővé nevezetett ki. — Polányi József, galgóczi ügyvédet, az ottani erdőbirtokosok elnöküké választották. — Hencz János szobotisti körjegyzőnek f. hó 8-án lett megválasztva. — Niepel Vilmos sztrázsai körjegyzőnek választott meg.

Egyházmegyei hírek. Gáli József, nemrég kinevezett gimn. hittanár Zsolnán, a püspök úr engedelmével, ezen állásáról lemondott. — Zárjeczky János, apátfalvi (Trencsény) plébános f. hó 15-én jobb létre szenderült. Beke poraira! — Benyács István, csacai segédlelkész, mint a magyar zarándokcsoporth vezetője f. hó 21-én Lourdesba utazik; ő tartja Lourdesban a tót szónoklatot is.

Aranymise. Szilágyi Jenő volt nagy-kéri plebános e hó 15-én Pozsonyban aranymiséjét ünnepelte. A jubiláns manuduktora, Hanuszek Titus, a kapucinusok kiérd. tartományi főnöke volt.

Eljegyzés. Jureczky Iván, a nyitrai törvényszékhez beosztott albíró eljegyezte Rencz László kedves leányát, Valériát.

Telefon. A nyitrai telefonhálózat ismét két új előfizetővel szaporodott, és pedig 70. sz. vasuti osztálymérnökség és 71. a nyitrai Takarékpénztár termény-árú raktárai. A 68. és 69. számok még nincsenek bekapcsolva.

Villámcsapás. F. hó 17-én éjjel 11 órakor a Zobor felett összeternyosultak a felhők, s az erős égháboru alatt a Zobor alatti Csitáron beütött a villám, mely, sajnos, gyújtott és 14 ház meg gazd. épület lón a tűz martalékává. — F. hó 18-án Pogrányban is égött; a kár nagysága még ismeretlen.

Szivtelen gazda. Mittelbauer Ferenc vendéglős, valami csekélység végett mult hétfőn Korpács Imre nevű cselédjét úgy elverte, hogy

ájultan rogyott össze, esése közben jobb karját annyira megsértette, hogy kórházba volt kénytelen menni. A brutális gazdát feljelentették.

Gabonaárak a nyitrai piacon. Buza frt 7.80—8.40, rozs 6.10—6.40, árpa 6.20—7.50, zab 5.25—5.50. — Mi kik sem gabona eladással sem vásárlással nem foglalkozunk, meglepetve vesszük észre, hogy a „paraszt” árpa most már lepálpalta a rozsot. Az árpát csak a szegény ember használta kenyérnek, meg lovaknak adták azelőtt, míg a rozs kenyér nem csak a jómodu gazda asztalán foglalt helyet, de még az úri osztályokban is hódított. A fejedelmi tartású karesu szalma is „megvetéssel nézett le” az árpa törekeny puha szalmájára, mely semmire sem jó, legfőképpen marhaetetésre. Mig gabona áraink most úgy alakultak, hogy a lenézett árpa most fölébe kerekedett urias vetélytársának úgy, hogy a legsilányabb árpa csaknem vetekedik a legszebb rozsossal. Persze ez nem annak tulajdonítandó, mintha az emberek most önmegtagadásból árpakenyeret ennének rozs helyett, hanem tudvalevőleg az árpából igen jó — sört lehet főzni.

Érdekes orosz „vendég” Nyitrán. Ritka vendéget fogadott a nyitrai kir. ügyészség e hó 17-én. Dimitriev Dimitrij a cárszkoje-szelo-i járási adótárnok az érdekes vendég, ki 163,000 rubel (mintegy 210,000 frt) elsikkasztása után Amerikába szökött. Rajta is bebizonyult a közmondás, hogy „eből szerettek ebül vesznék el”; a lopott pénz valami értéktelen — értékpapirokba fektette, minek folytán pénzének nagy részét elvesztette. Azután Magyarországra jött a lopott vagyon maradékával, de családijával levelezésben állott s nevének tudtára adta magyarországi tartózkodási helyét, Holics mellett Nyitramegyében. A felseg számára küldött levelet az orosz rendőrség elfogta, s egy kiküldöttje megjelent mintegy 3 hét előtt a szenicei főszolgabíróknál s kérte a sikkasztó elfogatását. Demitriewet elfogták s mintegy három hétig Szenicen őrizték, most pedig Nyitrára szállították, hol az ügyészség foglya marad, mígmen kiadatása a két kormány közegei között elintéztve lesz. Dimitriev mintegy 32 éves, beszél oroszul, lengyelül, franciául és keveset tótul. Meg van győződve, hogy ha Oroszországnak kiszolgáltatják, akkor Szibériába deportáltatik. Büntette felett nem érez semmi megbánást, mert, úgymond, nem szegény embereket, hanem az — államot károsította meg, ami Oroszországban, szerinte nem ritkaság.

Köröskény és Tormos harca. Róma és Carthago világalomért, Trója és Sparta egy szép asszonyért, Köröskény és Tormos egy szép pusztáért keltek egymással bírokra. Arról van ugyan is szó, hogy Mikófalú nevű pusztá, mely közvetlen Tormos mellett fekszik eddig Alsó-Köröskényi községhez tartozott, s mint ilyen az ivánkai körjegyzőséghez volt beosztva. Verő Arthur, a pusztá birtokosa most folyamodott, hogy a község Tormoshoz csatoltassék, a tanköteles gyermekek ne kénytelenitessenek a tiszzer oly messze fekvő Köröskénybe járni. A cselédség és béresek valahanszor jegyzőjükkkel van doluk roz időben kénytelenek Tormoson, Nyitrán, Felső és Alsó-Köröskényen át Ivánkára fázadozni, ami egy egész napi járás. De Köröskény nem akarja kibocsátani a pusztát karjai közül. Ezen garaszkodás annál tartósabb, mert Thuróczy főispán meg Markhot alispán Köröskényben birtokosok. Persze az még csak azt magyarázza meg, hogy miért nem lehet a pusztát Köröskénytől elszakítani, de nem egyuttal azt is, miért garaszkodik Thuróczy ur a Mikófalú pusztához. Ezt is meglehet magyarázni. Köröskény fizet mintegy 40% pótdadót, s ha a pusztát elszakítanak s Tormoshoz csatolnák, akkor Köröskény, akarjuk mondani Thuróczy ur még többet fizetne. Mit bánják azt a nyitrai megyeházon, ha a szegény mikófalusi béres ember Ivánkára vagy Köröskénybe menet tiszzer akkora utat is tesz meg. Csak a köröskényi pótdadó legyen kisebb. Az e héten tartott közg. bizottság a mikófalusiak kérelmét elutasította, s továbbra is Köröskényhez fognak tartozni. A főispán meg alispán, az ülésen nem elnököltek hogy a saját ügyükben ne bíráskodjanak, hanem hagyták elnökölni maguk helyett — dr. Kostyál Miklóst.

I. Mezőgazdasági Orsz. Kiállítás Szegeden 1899. szeptember 3—10. A tanulságos és érdekes szegedi országos kiállítás szeptember hó 3-án délelőtt 10 órakor fog ő felsege József főherceg védnök úr által megnyitattani. A Nyitramegyei Gazdasági Egyesület tagjai közül a megnyitáshál 6-ósan lesznek jelen s ott maradnak egészen 6-áig. Szives figyelembe hozzuk

tehat, miszerint legcélszerűbb lesz 3—6-ig a kiállítás megtekinteni. A résztvevők sziveskedjenek 3 frt gazdakongresszusi tagdíjat a Szegedi Kiállítási Iroda, Budapest, Köztelek, Üllői-ut 25. cím alatt beküldeni, mely 3 frtért már állandó kiállítási belépő-jegy is adatik. A posta-utalvány szelvényen a kedvezményes vasuti jegyre jogosító igazolványt is lehet kérelmezni.

A „F. M. K. E.” közgyűlése. A „felvidéki magyar közművelődési egyesület” XVII. évi rendes közgyűlését f. hó 29-én tartja meg Trencsén városában. Az ottani rendezőség már összeállította az azon alkalommal rendezendő ünnepség programját, mely szerint auguszt. 28-án a délutáni vonatnál ünnepélyesen fogadják a F. M. K. E. Nyitráról érkező elnökséget s az oda-seregülő egyesületi tagokat. Ugyanaznap délután 1/2 7 órákor a központi igazgató választmány tart ülést, este 1/2 9 órákor pedig a trencsénai dalos-egylet hangversenye lesz, mely után ismerkedési estélyre gyűlnek a felvidéki magyarok az „Arany Bányán” szállodában. Augusztus 29-én, másnap d. e. 10 órákor lesz a F. M. K. E. XVII. közgyűlése, utána déli 2 órákor nagy társas ebéd (egy teríték ára: 2 frt 80 kr.), azután 4 órákor kirándulás Trencsén-Teplicre, a hol este táncmulatság fejezi be az ünnepségeket.

Fürdők látogatása. Pöstyén fürdőben a hozzánk érkezett legújabb (92. sz.) névjegyzék szerint 4764 vendég fordult meg; míg Trencsén-Teplicen a 100. sz. jegyzéken 5066 vendég van felsorolva.

Kántor-választás. Szoural János mádi kántor-tanító f. hó 17-én öt pályázó közül egyhangulag illavai kántortanítónak lett megválasztva.

Baleset a cséplésnél. A mult hét egyik napján Grün Samu földbirtokos Nadlány község határában fekvő földjén cséplés alkalmával egy Várad János nevű fiatal gépfűtő vigyázatlanságáért majdnem életével lakolt. Ugyanis a gép egyik csavarját akarván megolajozni, de nem volt eléggé óvatos, mert a gép elkapta őt s a kerékek közé szorult. Szerencséjére társai idejekorán érkeztek segítségére, s kiszabadították őt kinos helyzetéből. Balkarját azonban aligha fogja használni, mert azt teljesen összezezta a gép.

Tüzesetek Nyitramegyében. Julius hóban megyénk területén következő tüzesetek fordultak elő. (A község mellett álló szám a tűz okozta kárt jelzi.) Nagy-Emökén 1000 frt, Vajkon 60 frt, Chinoránban 3140 frt, Szottinán 250 frt, Údvarnokon 70 frt, Valaszka Bellán 120 frt, Kis-Vendéghegyen 5 frt, Tardoskedden 427 frt, Pöstyénben 10 frt, Bajmócskán 50 frt, Stepanón 455 frt, Nemeskürthön 100 frt, Úregyi határában lévő Kopanica majorban 8700 frt, Gyarakon 1693 frt, Miaván 982 frt, Kátón 7174 frt, Románfalun 6 frt, Cabajon 800 frt, Nagy Surányban 600 frt, Verbón 5 frt.

20 krért egy tanyai gazdaság. A Gazdasági Egyesület Országos Szövetsége ez idén rendezi első mezőgazdasági kiállítását Szegeden. E kiállítással kapcsolatban egy tárgysorsjáték is rendeztetik, melynek huzása a kiállítás utolsó napján — szeptember 10-én — tartatik meg. Az első főnyeremény 50.000 korona értékű, melyet a sorsjáték rendezésére szövetkezett intézetek készpénzben, vagy egy szegedi mintaszerűen berendezett tanyai gazdasággal is megválthatni. A többi nyereményt főleg kiállított gazdasági gépek és eszközök képezik, melyek szintén beválthatók készpénzre. Kötelességünknek tartjuk olvasóink szives figyelmét e sorsjátékra felhívni, tekintettel arra a hazafias és közhasznú célra, a melyet az előmozdítani igyekszik, annál is inkább, mert egy-egy sorsjegyet a legszegényebb ember is megvehet, lévén ára csak 20 kr. Mint értesültünk e sorsjáték iránt szokatlan élénk az érdeklődés s a sorsjegyek nagy kelendőségnek örvendenek.

Közgazdaság.

A szőlők lisztharmatbetegsége.

Az egész ország szőlőit ellepte egy eddig nálunk kevésbé észlelt betegség a lisztharmat

(oidium Tuckeri). A lisztharmat, úgy mint a peronospora a szőlő összes zöld részeit megtámadja.

Felismerhető arról, hogy a szőlő leveleinek felső lapján fehér uti porhoz hasonló kiverődés keletkezik, a melynek nyomában a zseuge levél egészen elszárad, a kifejlett erős levélen pedig elszáradt foltok keletkeznek.

Legnagyobb károkat teszi a lisztharmat a szőlőfűrtökön, melyeknek bogyóit lepi el a fehér por-alaku baj. A bogyók felrepednek és száraz időjárásnál elszáradnak, nedves időjárásnál elrottnak, egyszóval tönkre megy a termés.

Sok ezer hold szőlőn pusztul el így az idén Magyarország szőlőtermése, mert a termelők nem védekeznek az előttük ismeretlen veszedelem ellen.

Pedig a betegség ellen biztosan lehet védekezni, sőt már a fellépett betegség továbbterjedését is meg lehet akadályozni.

Az erre a célra készült fujtatókkal és porozó-gépekkel, a melyek a kereskedésekben ma már mindenütt kaphatók, tiszta kénport vagy ami még jobb, egy új kén-preparatumot, a dr. Aschenbrandt-féle rézkénport fujtatjuk a szőlő fűrtjeire. Még pedig nemcsak a beteg fűrtöket porozzuk így be, hanem az egész termést.

Ezen eljárással biztosan megakadályozzuk a betegség továbbterjedését a már megtámadott fűrtökön, az egészséges fűrtöket pedig óvjuk a megbetegedéstől.

A védekezés munkája igen egyszerű, közönséges munkások könnyen végeznek.

A dr. Aschenbrandt-féle rézkénpor egy német találmány, a mit az országos veszedelemre való tekintettel a „Borászati lapok” szerkesztősége honosított meg Magyarországon, s ma már Budapesten is gyártanak. Kén, rézgalic és méshydrát keveréke az új szer, mely igen finomra őrölve kerül forgalomba.

A használatban levő fujtatók és porozók bármelyikével dolgozva a rézkénpor porfelhőbe burkolja a szőlőtöket és behatol a növény minden részecskéjébe. A rézkénpor ezen tulajdonsága folytán 1/3-részzsel kevesebb is kell belőle, mint a tiszta kénporból, míg a benne foglalt réztartalom folytán védszer a szőlő egyéb betegsége, mint az antracosis, a peronospora stb. ellen is.

A nagy kereslet folytán elfogyott a kén Budapesten, ezért megakadt a rézkénpor gyártása is, de már utban van egy nagy szállítmány kén Sziciliából, mely 3—4 nap mulva érkezik meg, ezzel ki lesz elégítve a termelők szükséglete.

A szőlőtermelő közönségre életkérdés, hogy védekezzen a lisztharmat ellen és ahol a baj jelentkezett, egyszer legalább, még ha szeptember hóban is, porozza be szőlőit.

Jövő tavaszra, amint a szőlő hajtása 8—10 cm. hosszúra nő, ismét kell a szőlőt porozni és ezzel elejét vesszük a további veszedelemnek.

B. L.

Misztikus világ Brunócon.

Folyó hó 15-én írják az „Alk.”-nak hogy a nyitram. Brunóc községben, az urasági kertész lakásában mindenféle rendkívüli dolgok történnék.

Az első híreket egy szemtanútól tudtam meg és e hírek szerint abban a lakásban valamilyen erő minden butort össze-vissza hányt volna úgy, hogy a kertésznek ki kellett költözködni.

Ez a szemtanu azonban egyszerű földműves ember lévén, hitelesebb információ kedvéért kimentünk a plebánossal aznap este Brunócra Mednyánszky báróné uradalmi intézőjéhez, Wittwar urhoz.

Wittwar intéző — egy 50—60 éves uri ember — előadása szerint ezek történnék: Augusztus 14-én délelőtt 8 órákor a kertészlakban négy kiskorú gyermek és egy szolgáló tartózkodott, a szülők távol voltak.

Egyszerre az egyik ágy egy pillanat alatt felfordult úgy, hogy a támláján maradt állva. Behívták a kertészt a kertből és ekkor a legnagyobb rémületére tapasztalnia kellett, hogy sok más butor darab is, de leginkább az apróbb tárgyak, felborulnak, repülnek a levegőben. Amint pedig helyreigazítottak valamit, rövid idő mulva ismét bomlott minden. Ez tartott délelőtti 11 óráig.

Délután 3 1/2 órákor hívták az intézőt, jelelvén, hogy a csodálatos erő ismét működik.

Amint belépek az egyik szobába, — ugymond Wittwar — látom, hogy az egyik ágy támláján állva ágaskodik. Leülök egy székre, kérdem a kertészt egy asztalra mutatva:

— Ez az asztal még nem fordult fel?

— Nem, — viszonzá ez, de abban a pillanatban felfordult előttem az asztal, lábaival fölfelé, s mondhatom, a dolog kellemetlenül lepott meg. Ezután rövid ideig jártam a szobában, konyhában, s ez alatt összecsődült a szomszédság mind, úgy, hogy csaknem teli volt a ház emberekkel, akik természetesen mind halálos félelemmel lesték a történendőket. Én iparkodtam megnyugtanni őket, és egy kis felbátorítás kedvéért mondtam a titkos erőnek:

— No ha döntögetned kell, hát csak döntögetess!

Aliq mondtam ki, rögtön felfordult a konyhában egy lábas faedény, melyben a tányért, evőeszközt mossák.

Mondom továbbá:

— No, most ha ledöntöted, állítsd is föl!

Nem telt bele két perc és a jószág csakugyan visszafordult. A takaréktűzhelyen ott volt egy sorban öt bádóg fazékfűdő. Ezek egymásután iv alakban repültek a földre. Akárhányszor visszatértük, rövid idő mulva ismét lerepültek mindannyiszor. Leültem a szobában egy fából való székre, a mellettem levő szék egy pillanat alatt felfordult és utána nemsokára a másik is.

Megjegyzem — ugymond Wittwar — hogy ezek a felfordulások hihetetlen gyorsan történtek és a butoroknál úgy volt, hogy mindig az eredeti helyük korlátai között. Egy szekrény felén volt sok üveg, pohár és egy vizes üveg. A sok közül a középből egy pohár egyszerre csak felröpül s a padlóra csapódik s el is törött. Más kár nem történt. Csak egy ágynak, amely fel nem fordult, a párkányáról egy lécs kiszakadt és elröpült. A pohár után az üveg is elröpült, de el nem törött. Egy másik asztalon volt egy kis üveg szentelt vízzel, ez is felröpült s a téglapadlóra esett, állva maradt, még pedig sértetlenül. A konyhában az ablakban volt egy bádogból készült 1/4 literes edény, alatta egy kis padkán veszes puttony volt; ez a bádogedény minduntalan leröpült a földre. Odakötöttük az ablakvashoz egy kötellel. Mikor arra ment a kertészné, a bádóg odacsapódott a kertészné oldalához, a kötél azonban nem szakadt el, hanem eloldaldózott. Nemsokára azután a vízzel színültig telt puttony is felborult a padkával együtt.

Az elmondottaknak Wittwar intéző mind szemtanuja volt. A lakást teljesen kiürítette, s a kertészt családjával együtt másutt szállásolta el. Wittwar intéző neje szemtanuja volt annak, mikor a konyhaszekrény ajtaja egyszerre felpattant, s egymásután repültek ki a különböző edények.

Estefelé üres volt a lakás, csak egy Mária-képet hagytak ott egy égő olajlámpával, ott maradt továbbá egy kosár néhány kefével, egy öreg tálcá és két darab téglá. Mikor a csipológép gépésze este hazajött, kíváncsiságból elment a kertészlakba egy aratóval s hozzájuk csatlakozott egy Weiner nevű trabális zsidókorosmáros. Mikor beléptek az egyik téglá fölemelkedett a levegőbe ember-mag izzágyára s az orruk előtt esett le. A tálcá hasonlóképpen az orruk előtt repült el. A kefék is röpöködtek a kosárból, amikor Weiner megfordult, az egyik kefe hátába csapott. (Ez valószínűleg antiszemita kefe volt. Szerk.) Az aratónak meg a lábát sebezte egy darab fa.

Ezeket másnap hallotta az intéző az illetőktől. Még sok mást is beszélnek a csodálatos tünetekről, nevezetesen, hogy az uraságnál levő társalkodó kisasszony, mikor a kereszteléshez jött s leült, a kertésznek az asztalon nyugvó kalapja a kisasszony fejére repült stb.

Az intéző urat kérdeztem, mi a véleménye az egészről s azt mondotta:

— En ilyenekben soha sem hittem és hogyha tulajdon édes apám darabokra vágta volna magát előttem, annak sem hittem volna. Megmagyarázni magamnak sehogysem tudom, de természetfölöttit részéről ebben nem látok.

Kérdeztem, szabad-e a dolgot nyilvánosságra hozni, amire azt mondotta, hogy ezt meg nem tilthatja senkinek. Kertem őt, hogy hivatkozhassam reája; ezt is megengedte, mert — ugymond — amit maga látott, hiába tagadná. Kérdeztem aztán aláírna-e a vallomását, ha jegyzőkönyvbe foglalnék; azt mondta, szívesen. Megjegyezte végül, hogy a kertészlak egy sorban épült a többi lakásokkal, de másutt mitsem tapasztaltak, ugyszintén megjegyezte Wittwar, hogy a butorok felfordulása alkalmával a legkisebb rázkódást sem érzett sehol, a padlón sem.

Minden kommentár nélkül közlöm ezeket úgy, ahogy egy szavahihető urtól hallottam. Legközelebb részletesebb tudomást fogok az egészről szerezni. *Sándorfi Ede.*

267/1899. vh. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi XL. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a nyitrai kir. járásbíróság 398,898. számú végzése által dr. Würmer Károly végrehajtató javára **Bába Sándor és neje** dieskei lakosok ellen 54 frt tőke, ennek 1898. év március hó 1. napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 34 frt 70 kr perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 350 frtra becsült 2 ló, 1 esikó, 2 koesi és egyéb ingókból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a 398—2/1898. számú kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínén vagyis **Dicskén** leendő eszközzésére **1899. évi augusztus hó 26-ik** napjának délutáni 3 órája határidőül kitétik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi XL. t.-c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul el fognak adatni.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi XL. t.-c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Nyitrán, 1899. évi augusztus hó 11-én.

Vályi Lajos,

(P. H.)

kir. bírósági végrehajtó.

Székesfehérvári magy. kir. mentelep 3-ik osztály parancsnokság Nyitra-Bajná.

511. szám.

HIRDETMÉNY.

Közhírré tétetik, hogy **folyó évi szeptember hó 11-én** délelőtt 10 órakor **Nyitrán**, az újonnan épített mentelep-osztály helyiségében az ezen osztálynál levő kincstári

ágynemű mosatása és javítása

tárgyában nyilvános szóbeli árlejtés fog tartatni. A feltételek Nyitra városának rendőrkapitányi hivatalában megtekinthetők.

Nyitra-Bajna, 1899. augusztus hó 10-én.

Magy. kir. állami mentelep-osztály parancsnoksága.

A **Nyitrai Takarékpénztár** értesíti a t. közönséget, hogy a nyitrai vasuti állomással közvetlenül összekapcsolva lévő

Termény- és áru-raktárai f. évi augusztus hó 10-én megnyiták.

A beraktározott **gabona, termények és áruk olcsó díj mellett** a lehető legjobban kezeltetnek, **tűzkár ellen biztosítva vannak** és azokat a **Nyitrai Takarékpénztár felelős.** Az áru-raktár használatával jelentékeny **fuvardíj-megtakarítás, bármikori olcsó kölcsönhöz jutás, az áruk pontos mérlegelése, biztonsága, könnyű eladhatása stb. előnyök járnak.** A termény- és áru-raktárak Nyitra város és környékének termelőire és kereskedőire és általában közgazdasági viszonyaira jelentékeny hasznót hozni hivatottak, minelfogva a Nyitrai Takarékpénztár ezen intézmény igénybevételét és használatát, — **mely önállóbb kereskedésre képesíti, a termelőt pedig különösen az aratás utáni igen nyomott árviszonyok közötti kenyszerített eladástól megmenti,** — a nagy közönségnek melegen ajánlja.

Raktári üzletszabályzatot a takarékpénztárban bárki kaphat, — **beraktározni és árukat kiraktározni minden köznapon lehet egész nap,** és a raktári iekbér (mely hetenkint száz mmáza gabona után 50 kr) stb. csakis a kiraktározáskor fizetendő. Előre tehát semmit sem kell fizetni. A **raktári kölcsönök** a beraktározást követő napon már kifizettetnek.

Bővebb felvilágosításokat készséggel és a legjobb utbaigazítással adnak meg a Nyitrai Takarékpénztár közegei. *Az igazgatóság.*

Szegedi Mezőgazdasági Kiállítási Sorsjegyek.

Főnyeremény: **50.000** korona értékben

és több, kisebb-nagyobb nyeremény, összesen

1006 nyeremény 100.000 korona értékben.

➔ Egy sorsjegy ára **20** krajcár. ➔

Az összes nyereményeket kivánatra 20% levonással azonnal **készpénzben** beváltja **Budapest**en: a „Hermes“ Magyar Általános Váltóüzlet Részvénytársaság, V., Dorottya-utca 8., vagy **Szegeden**: a Szegedi Kereskedelmi és Iparbank.

Ezen pénztételek a **nyerő kívánságára** készek az

50.000 korona értékű főnyereményt

egy hasonló értékű szegedi mintaszerűen berendezett tanyai gazdasággal is becsereelni.

Huzás **SZEGEDEN**, a kiállítás utolsó napján, 1899. szeptember 10-én este 6 órakor.

Sorsjegyek kaphatók bank- és váltóüzletekben, az összes dohánytözsdekben és egyéb elárúsító helyeken. — **Viszontelárusítók** forduljanak a kiállítást rendező

Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségéhez,
Budapest, IX., Üllői-ut 25., Köztelek.

Dr. Stein Emil

FOGORVOSI és FOGTECHNIKAI MŰTERME

Kalmár-utca 6. sz. a.

➔ **I. emeleten van.** ➔

Gyökér- és foghúzások minden fájdalom nélkül eszközöltetnek és a **fogászati műveletek** a tudomány modern vívmányainak megfelelőleg végeztetnek.

Dr. STEIN EMIL,

fogorvos. 8.

**A vágsellyei gazda- és iparos-segély-
szövetkezetnek
nyereség-veszteség-számlája**

az I. üzleti év végén, vagyis 1899. évi július hó 31-én.

Jövedelem:		kor. áll.
1. Belépési díjakból a 459 üzletrész után	183 80	
2. Kamatokból a 13503 korona forgalom után 6 ^o / _o	202 52	
	<u>Összesen</u>	<u>386 32</u>

Kiadás:		kor. áll.
1. Cégbejegyzési és felszerelési költség	239 90	
2. Hirlapi iktatási díj	4 —	
3. Törzsbetétek után járó 4 ^o / _o kamat	25 42	
4. Nyereség mint egyenleg	117 —	
	<u>Összesen</u>	<u>386 32</u>

Hlavaty Ferenc ifj., igazgatósági elnök.
Miskovics Vendel, ig. helyettes elnök.

Tyukos Károly, Baran Mihály, Polák Kázmér,
igazgatósági tagok.

Ezen nyereség-veszteség-számlát megvizsgáltuk, a fő- és segédkönyvekkel mindenben megegyezőnek és helyesnek találtuk.

A felügyelő-bizottság:

Husz János, felügyelő-bizottsági elnök.

Ottinger Lajos s. k. f. b. tag. Péter József s. k. f. b. t.
Gremen József s. k. Hlavaty Sándor s. k. Miskovics István s. k. Huszkó Ferenc s. k. Hlavaty Péter s. k. Szabó Bálint s. k. Huszkó Bálint s. k.

**A vágsellyei gazda- és iparos-segély-
szövetkezetnek
mérleg-számlája**

az I. üzleti év végén, vagyis 1899. évi július hó 31-én.

Cselekvő állapot:		kor. áll.
1. Váltótárcán	5512 —	
2. Készpénzben	200 82	
	<u>Összesen</u>	<u>5712 82</u>

Szenvedő állapot:		kor. áll.
1. Befizetett üzletrészek	5570 40	
2. Törzszületrészek után járó 4 ^o / _o kamat	25 42	
3. Nyereség mint egyenleg	117 —	
	<u>Összesen</u>	<u>5712 82</u>

Hlavaty Ferenc ifj., igazgatósági elnök.
Miskovics Vendel, ig. helyettes elnök.

Tyukos Károly, Baran Mihály, Polák Kázmér,
igazgatósági tagok.

Ezen mérleg-számlát megvizsgáltuk, a fő- és segédkönyvekkel mindenben megegyezőnek és helyesnek találtuk.

A felügyelő-bizottság:

Husz János, felügyelő-bizottsági elnök.

Ottinger Lajos s. k., fel. b. tag. Péter József s. k., fel. b. tag. Gremen József s. k., fel. b. tag. Hlavaty Sándor s. k. Miskovics István s. k. Huszkó Ferenc s. k. Hlavaty Péter s. k. Szabó Bálint s. k. Huszkó Bálint s. k.

Egy tanító családjában
2 gimnáziumi esetleg polgári iskolai
tanuló
= teljes ellátásra =
kedvező feltételek mellett vétetik fel.
Bővebbet: Sáffar Józsefnél Nyitra,
Megyeház-u. 5.

Egyházi és egyleti zászlók

Kitüntette: Szeged 1876. — Székesfehérvár 1879. Deés 1879. — Budapest 1885., 1896.

Magyarország legrégebbi egyházi szerek és zászlók gyára

Oberbauer Alajos utóda

József főherceg és Klotild főhercegné asszony ő császári és királyi fenségeinek udvari szállítója

BUDAPEST, Váci-utca 14-ik szám.

Alapított 1863-ik évben.

Elismert megbízhatóság, pontos és szolid kiszolgálás.

Ajánlom dúsan felszerelt

egyházak és kápolnák berendezéséhez szükséges tárgyait

a legjutányosabb áron, a lehető legszebb kivitelben, nevezetesen:

MISERUHÁKAT,
Pluviale, Dalmatika és Ornatusokat.

Egyházi és társulati lobogók.

Tüzlőtök, iskolásgyermek, Mária-társulati, ipartársulati, dalegyleti és temetkezési egyleti zászlókat.

Szent szobrokat, csillárokat, ciborium és kelyheket.

Fali és oltárgyertyatartók és oltárlámpákat.

Monstranciák, stációképek, oltárok, úr-koporsókat stb. stb.

Régi ruhák javítását, valamint kelyhek, ciborium, monstrancia, oltárlámpák és oltárgyertyatartók megegyezőzését vagy megaranyozását elvállalom és olcsón készítem el. Nagy választék arany, ezüst és selyemhímzésekben, valamint hímmzett egyházi ruhákban.

Képes árjegyzéket és költségvetést kívánatra bérmentve küldök.

12-26.

Műhímezés

RÉTAY ÉS BENEDEK

BUDAPEST, IV., Lipót-utca 21. szám.

47-52.

Dús választék mindennemű templomi felszerelvényekből.

Oltárok, szószékek, képeretek, úrkoporsók, lourdesi Mária-oltárok, Mária-trónusok stb.

saját jól berendezett műhelyeinkben bármely stílus és rajz szerint szépen, szolidan és legjutányosabban készíttetnek el. Tervezetek, költségelírások készségeggel küldetnek.

Elvállaljuk továbbá régi oltárok, szobrok, szószékek, keretek stb. valamint egész templomok belső berendezését, alapos újítását, festését, márványozását és aranyozását, ugyancsak azoknak átalakítását, melyeket kipróbált munkaerőnkkel a legszebben készítenk el igen kedvező feltételek mellett.

A templomok megtekintését, valamint a költségvetést díjtalanul eszközöljük. Megbízhatóságunkat e téren is számos elismerő nyilatkozattal bizonyíthatjuk.

1898-1899-ik években a többi között a következő munkálatokat végeztük:

Nyitra m. Galgóc, oltár-átalakítás.	Borsod m. Szirák, lourdesi oltár.
" Górenesér, főoltár renoválása, új főoltárkép.	" Bánhorváth, lourdesi oltár.
" Barazs, egész templom renoválása, kifestése, üvegablakok.	" Mező-Csáth, úrkoporsó.
" Mocsnok, egész templom renoválása.	" Felső-Nyarád, lourdesi oltár.
" Kis-Baáb, egész templom renoválása.	" Özd, úrkoporsó.
" Kis-Appony, egész templom renoválása és kifestése.	Csanád m. Mező-Kovácsheza, főoltár.
" N.-Kér, új főoltárkép.	Győr megye. Révfülu, két oltár átalakítása.
" Nyitra, Apáca-zárda, tornaterem kifestése.	" Gyirmóth, új oltár szentsírral.
" Rákóc, főoltár.	" Gyarmath, Jézus Szíve oltár.
" Krakován, két új oltár.	Heves m. Pétervásár, úrkoporsó.
" Hrádek, lourdesi oltár.	" Csehi, oltár.
" Szenie, főoltár és szószék.	" Gyöngyös, Mária-oltár.
" Bajna, lourdesi oltár.	Hajdu m. Egyek, lourdesi oltár.
" Csejte, egész templom renoválása, 5 üvegablak, két új mellékoltár.	Hont megye. Ipolynyék, főoltár.
" Szered, Jézus- és Mária-szobor.	" Deménd, lourdesi oltár.
" Madunic, egész templom renoválása.	" Adás, úrkoporsó.
Pozsony m. Gerecesér, egész templom renoválása.	J.-N.-Kun-Szolnok m. Rákóczi, oltár.
" Sempte, Jézus- és Mária-szobor.	" Török-Szt.-Miklós, oltár.
" A.-Dombó, egész templom renoválása.	N.-Küküllő m. Bolya, főoltár és szószék.
" Pudmeric, egész templom renoválása.	Kolozs m. Bánffy-Hunyad, főoltár és szószék.
" Halmos, egész templom renoválása.	" Radnoth, főoltár és szószék.
" Kajal, új főoltár és szószék.	Moson m. Magyar-Kimle, új főoltár.
" N.-Sur, új főoltár, új mellékoltár és egész templom renoválása.	" Horvát-Kimle, templom renoválása.
" Jakabfalva, úrkoporsó.	" Püski, új mellékoltár és oltárkép-renoválás.
" Lamaes, új főoltár.	" Nezsider, főoltár.
" Cseszte, Jézus Szíve oltár.	" Hegyeshalom, egész templom renoválása.
" Szilines, főoltár renoválása.	" Kiliti, egész templom renoválása.
Komárom m. Alsó-Galla, új főoltár és mellékoltárak újítása.	Pest megye. Budapest, Angyalföldi országos tébolyda, főoltár.
" Felső-Galla, egész templom újítása.	" Irgalmas nővérek, lourdesi oltár.
" Szent-Péter, lourdesi oltár.	" Erzsébet-kórház, oltár.
" Gyalla, új főoltár.	" Nagy-Maros, úrkoporsó.
" Dad, egész templom újítása és új főoltárkép.	" Szent-Iván, úrkoporsó.
" Kürth, lourdesi barlang szoborral.	" Fajs, oltár.
" N.-Ölved, Jézus Szíve oltár.	" Adony, Szt.-Háromság oltár.
Esztergom m. Szántóva, oltárújítás.	" Pomáz, főoltár.
Bács megye. Ó-Szivac, lourdesi oltár.	" Taksony, főoltár.
" Baja, templom-renoválás.	" Jakabszállás, lourdesi oltár.
	" Kóka, Jézus- és lourdesi oltár.
	Szabolcs m. Tisza-Eszlár, új főoltár és mellékoltárak.
	" Nyiregyháza, úrkoporsó.
	" Sibinj, főoltár újítása.

KRAUSE JÓZSEF

templomberendezési műterme
Selmecbánya (Hontmegye).

Dús választék mindennemű templomi felszerelvényekből.

Mindennemű oltárok, szószekek, Urkoporsók stb. megrendelés szerint saját jól berendezett műhelyemben bármely stíl és rajz szerint eszinosan, szolidan és a legjutányosabban készíttetnek el.

Elvállalom régi oltárok, szobrok, szószekek, keretek stb. valamint egész templomok belső berendezését, alapos ujtását, festését, márványozását és aranyozását, ugyisint azoknak átalakítását; mindezek nem mások közrsmüködésével, de saját műhelyemben készülnek. A templomokban eszközölt munkákról az árjegyzékeimben kitüntetett elismerő okiratok, (melyek bárki által megtekinthetők) szolgálnak bizonyítékkul.

— A tobbi-között a következő munkákat végeztem:

- Steffultó. (Hont m.) Oltárok ujtva, a templom festve és új gyóntató-szék.
- Léva. (Bars m.) Templom festve, egyes oltárok ujtva és 4 db. új Cherubin.
- Léva. Zárda-kápolna festése és egy új góth-stylü oltár.
- Léva. Kórház-kápolna újbóli festése és oltár ujtva.
- Selmecbánya. (Hont m.) Kalvárián a keresztjáró ut, valamint az ottani templomok megújítása.
- Selmecbánya. Katharina-templom részére egy új mellékoltár.
- Selmecbánya. Erzsébet kápolna részére egy tölgyfából készült góth-stylü oltár.
- Selmecbánya. Havi boldogasszony-templom részére egy góth-stylü oltár.
- Vihnye. (Bars m.) A fő- és 2 mellékoltár szentségtartója ujtva.
- Hont-Besenyő. (Hont m.) Két oltár és egy szószek ujtva.
- Alsó-Almás. (Hont m.) Egy új római stylü főoltár, gyóntató-szék és templom festése.
- Ipolyságh. (Hont m.) Egy Lourdi és egy Jézus szent Szíve oltár szt. sittal.
- Hosszúfalu. (Nyitra m.) A templom festve és oltárok s szószek ujtva.
- Egeg. (Hont m.) Egy új Lourdi és egy Jézus szent Szíve oltár.
- Vámos-Ladány. (Bars m.) A templom festve és egy új Lourdi oltár.
- Repistve-Váralja. (Bars m.) Egy új góth-stylü oltár.
- Zsarnóca. (Bars m.) Kalvária kápolnájába egy Jézus szt. Szíve oltár.
- Nagy-Szuha. (Gömör m.) Egy új Jézus sz. Szíve szobor.
- Tesmag. (Hont m.) Egy új és egy régi oltár ujtva.
- Kemence. (Hont m.) Egy oltár és szószek ujtva, a templom festve és egy új Lourdi oltár.
- Bélabánya. (Hont m.) Egy fő és két mellék új oltár és a templom festve.
- Hodrusbánya. (Hont m.) Oltárok ujtva és a szentély festve.
- Pozsony-Beszterce. (Pozsony m.) Egy új feltámadás.
- Garam-Rév. (Bars m.) Egy Lourdi oltár ujtva és a templom festve.
- Tövis. (Zólyom m.) Egy új szent sir.
- Zaluzsány. (Gömör m.) Egy új Jézus szt. Szíve oltár.
- Dalmad. (Hont m.) Egy új főoltár, Nep. sz. János koszorú és a templom festve.
- Jakabfalva. (Zólyom m.) Egy új góth stylü mellékoltár.
- Ürmény. (Nyitra m.) Egy sz. József szobor állványnyal.
- Nagyvárad. (Bihar m.) A kórház kápolnája részére egy új oltár.
- Magaslak. (Hont m.) Két új mellékoltár és keresztjáró ut.
- Szt. Antal. (Hont m.) Egy szent sir és egy nagy zászló.
- Aranyosmaróth. (Bars m.) Egy új Jézus szt. Szíve szobor állványnyal.
- Szélakna. (Hont m.) Ot oltár, egy szószek ujtva és egy új szt. sir.
- Lesenye. (Hont m.) Egy új Lourdi és 1 új Natália szobor.

HIRDETMÉNYEK

NYITRAMEGYEI SZEMLE

részére jutányos áron felvételnek a kiadóhivatalban.

Szuperfoszfát,

kainit, chilisalétrom, kénsavas-káli, kénsavas-ammoniak,

Szőlőtrágya-kompozíció

és egyéb műtrágyaféléket elismert kitűnő minőségben ajánl a

„HUNGÁRIA“

műtrágya, kénsav és vegyi-ipar részvénytársaság

BUDAPEST, VI. Váci-körút 21.

Részletes utasítások kívánatra ingyen és bérmentve.